

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**Ośrodek Kultury i Sztuki
„Resursa Obywatelska”
w Radomiu
ul. Malczewskiego 16**

Wykonał:

Radom, styczeń 2012 r.

Karta aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Lp.	Sposób aktualizacji	Data	Imię, nazwisko i podpis osoby dokonującej aktualizacji
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Lista osób zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko pracy	Podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			

Spis treści:

1.	Wstęp.....	6
1.1.	Cel opracowania.....	6
1.2.	Zakres stosowania i treść Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	6
1.3.	Podstawa opracowania	7
1.4.	Pojęcia podstawowe z zakresu ochrony przeciwpożarowej	8
2.	Warunki ochrony przeciwpożarowej.....	10
2.1.	Charakterystyka funkcjonalna obiektu.....	10
2.2.	Klasyfikacja pożarowa.....	11
2.3.	Charakterystyka i własności substancji występujących w obiekcie.....	12
2.4.	Klasa odporności pożarowej budynku i odporności ogniowej zastosowanych elementów budowlanych.....	13
2.5.	Strefy pożarowe	14
2.6.	Drogi ewakuacji – warunki techniczne	14
2.7.	Hydranty wewnętrzne.....	15
2.8.	Wymagania przeciwpożarowe dla elementów wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego	17
2.9.	Drogi pożarowe i usytuowanie budynku ze względu na bezpieczeństwo pożarowe.....	18
2.10.	Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia.....	19
2.11.	Techniczne systemy zabezpieczeń	20
2.11.1.	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	20
2.11.2.	Oświetlenie awaryjne	21
3.	Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy.....	22
3.1.	Zasady doboru i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego.....	23
3.2.	Zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.....	24
3.3.	Wykaz gaśnic znajdujących się w obiekcie.....	29
4.4.	Przeglądy i czynności konserwacyjne podręcznego sprzętu gaśniczego	29
4.	Przeglądy, czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych	30
4.1	Instalacja elektryczna	31
4.2.	Instalacja odgromowa	31
4.3.	Instalacja hydrantowa	32
4.4.	Oświetlanie awaryjne.....	33
5.	Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.....	35
5.1.	Szkolenie instruktażowe wstępne	35
5.2.	Instruktaż na stanowisku pracy	36

6.	Zarządzanie ochroną przeciwpożarową	37
6.1.	Ustalenia porządkowe	37
6.2.	Obowiązki właściciela z zakresu ochrony przeciwpożarowej.....	38
6.3.	Obowiązki pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej	39
6.3.1.	Obowiązki wszystkich pracowników	39
6.3.2.	Obowiązki pracowników sprzątających	39
8.3.3.	Obowiązki pracownika prowadzącego sprawę ochrony przeciwpożarowej.....	40
8.3.4.	Obowiązki Administratora	40
8.3.5.	Obowiązki osób sprzątających w obiekcie.....	41
9.	Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.....	42
10.	Organizacja ewakuacji	44
11.	Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia	46
12.	Praktyczne sprawdzenie warunków i organizacji ewakuacji (PSE)	49
13.	Zasady prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.....	50
14.	Załączniki.....	56

Wykaz załączników:

1. Wzór oświadczenia zapoznania się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
2. Wzór oświadczenia o przeszkoleniu przeciwpożarowym
3. Wzór protokołu z zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych
4. Znaki ewakuacyjne zgodne z normą PN-52/N – 01256/02
5. Znaki ewakuacyjne zgodne z normą PN-52/N – 01256/01
6. Wykaz telefonów alarmowych
7. Plan ewakuacji poszczególnych pięter z rozmieszczeniem sprzętu gaśniczego
8. Plan – Przewidywana liczba użytkowników i powierzchnia pomieszczeń
9. Plan zagospodarowania terenu

1. Wstęp

1.1. Cel opracowania

Celem powyższego opracowania jest ustalenie wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, jakie należy uwzględnić podczas eksploatacji Ośrodka Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” w Radomiu, mieszczącego się przy ul. Malczewskiego 16.

1.2. Zakres stosowania i treść Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Niniejsza instrukcja została opracowana na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Postanowienia instrukcji nie naruszają obecnie obowiązujących przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych. Dokument reguluje podstawowe zasady warunkujące optymalne warunki bezpieczeństwa pożarowego, poprzez określenie:

1. Warunków ochrony przeciwpożarowej, wynikających z funkcji obiektu, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu,
 2. sposobów poddawania przeglądom technicznym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych
 3. wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym,
 4. sposobów postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
 5. sposobów zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych,
 6. warunków i organizacji ewakuacji ludzi oraz sposobów praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji,
 7. sposobów zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi
 8. wskazań osoby opracowującej instrukcję,
 9. zadań i obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami,
- oraz opracowanie planów obiektu oraz terenu przyległego z uwzględnieniem, przede wszystkim wymiarów budynku, odległości od budynków sąsiednich, występującej gęstości obciążenia ogniowego, kategorii zagrożenia ludzi, lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zakwalifikowanej jako strefy zagrożenia wybuchem, podziały budynku na strefy pożarowe, warunków ewakuacji, miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, źródeł wody do celów przeciwpożarowych i innych dojazdów do budynku.

Do zapoznania się z treścią powyższego dokumentu i przestrzeganie zawartych w niej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy; bez względu na zajmowane stanowisko służbowe i rodzaj wykonywanej pracy. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu (wzór oświadczenia znajduje się w załączniku do powyższego dokumentu) lub bezpośrednio na liście powyżej.

Instrukcja powinna być przechowywana w miejscu łatwo dostępnym dla ekip ratowniczych.

Powyższa instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowych.

Planowany termin aktualizacji – styczeń 2014 r.

1.3. Podstawa opracowania

- A.** Ustawa z dn. 24. 08. 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej [Dz.U.1991 nr 81, poz. 351, z późniejszymi zmianami].
- B.** Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 7 czerwca 2010 roku, w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów [Dz. U. 2010 nr 109, poz. 719].
- C.** Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 24.07.09 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych [Dz. U. z 2009 r nr 124, poz. 1030].
- D.** Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 12.04. 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690, z późniejszymi zmianami].
- E.** PN-65/M-51520 Sprzęt pożarniczy. Pożarnicze tablice informacyjne.
- F.** PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- G.** PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
- H.** PN-N-01 256-5. Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
- I.** Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (tekst jednolity – Dz. U. Nr 106 poz. 1126 z 2000r. z późniejszymi zmianami).
- J.** Wizja lokalna na terenie obiektu.

1.4. Pojęcia podstawowe z zakresu ochrony przeciwpożarowej

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu Ustawy znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,
- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,
- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **strefie pożarowej** - stanowi ją budynek lub jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia pożarowego,
- **pracach pożarowo niebezpiecznych** – prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru,
- **urządzeniach przeciwpożarowych** – rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków; w szczególności: system sygnalizacji pożaru, instalacja oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, czy drzwi bramy przeciwpożarowe.
- **kategorii zagrożenia ludzi** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,

ZL II – budynki lub ich części przeznaczone dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się,

ZL III – budynki użyteczności publicznej nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II, takie jak szkoły, budynki biurowe, hotele, otwarte przychodnie lekarskie, pomieszczenia usługowe itp.,

ZL IV – budynki mieszkalne,

ZL V – budynki zamieszkania zbiorowego nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.

- **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
- **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,
- **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

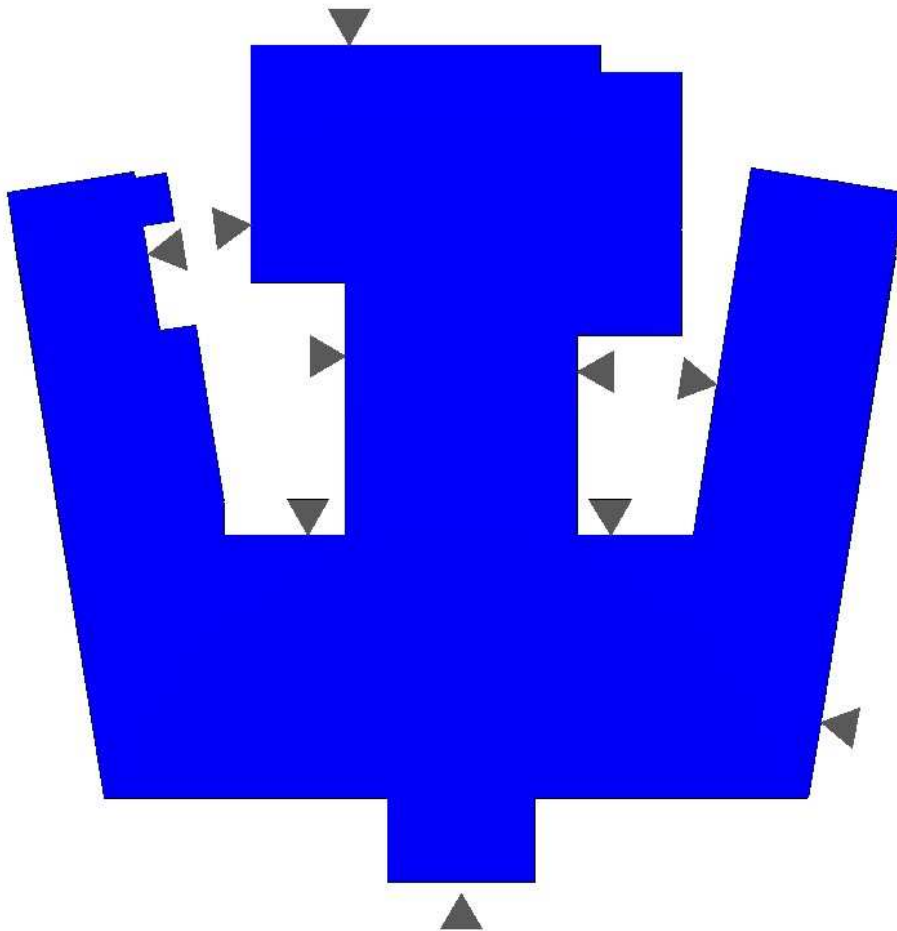
- **wysokości budynku** – mierzy się od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części znajdującej się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do górnej powierzchni najwyższego poprowadzonego stropu, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej bez uwzględnienia wyniesionych ponad płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyższego położonego punktu stropodachu, lub konstrukcji przekrycia budynku znajdującego się bezpośrednio nad pomieszczeniem przeznaczonymi na pobyt ludzi.

2. Warunki ochrony przeciwpożarowej

2.1. Charakterystyka funkcjonalna obiektu

Budynek znajduje się na działce u zbiegu ulic Malczewskiego i Struga w Radomiu. Został wybudowany w latach 1850 – 1852. Od tamtego czasu był wiele razy przebudowywany.

W rzucie poziomym budynek jest trójskrzydłowy. Część środkowa dwukondygnacyjna, boczne skrzydła parterowe. Główne wejście do wnętrza znajduje się na osi podłużnej w środkowej części budynku. Rozkład pozostałych wejść przedstawia plan poniżej.

Na parterze znajdują się pomieszczenia:

- księgowość
- sekretariat
- pokój Dyrektora
- biblioteka z zapleczem
- pomieszczenia sanitarne
- galeria

- sala baletowa
- portiernia
- sala widowiskowa z zapleczem i garderobami
- pomieszczenia biurowe
- sala koncertowa
- pomieszczenia gospodarcze
- kuchnia i zmywalnia.

Na piętrze znajdują się pomieszczenia związane z obsługą widowisk (sala operatora, akustyka, itp.).

Budynek pełni funkcję użyteczności publicznej, organizowane są w nim imprezy okolicznościowe, wystawy koncerty, zajęcia grupowe, widowiska i inne.

W budynku znajdują się pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób (sala widowiskowa i sala koncertowa). W budynku pracuje ok. 25 osób.

Do budynku doprowadzone są instalacje m.in.:

- wodno-kanalizacyjną,
- centrale ogrzewanie zasilane z własnej kotłowni gazowej,
- elektryczną (podstawową i awaryjną),
- sanitarną,
- wodociągową przeciwpożarową,

2.2. Klasyfikacja pożarowa

Budynek i urządzenia z nim związane powinny być zaprojektowane i wykonane w sposób zapewniający w razie pożaru:

- Nośność konstrukcji przez określony czas.
- Ewakuację ludzi.
- Prowadzenie akcji ratowniczo – gaśniczej oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie i na sąsiednie obiekty.

W zależności od kategorii zagrożenia ludzi lub ilości materiałów palnych występujących w obiekcie – konstrukcja musi spełniać określone wymagania.

„Resursa Obywatelska” jest budynkiem użyteczności publicznej, zaliczanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL I. Pod względem wysokości zaliczany jest grupy budynków średniowysokich (powyżej 12 do 25 m). W budynku nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem.

W budynku jednocześnie może przebywać ok. 350 osób.

2.3. Charakterystyka i właściwości substancji występujących w obiekcie

W obiekcie największą grupę występujących materiałów palnych stanowią:

- drewno oraz materiały drewnopochodne,
- tworzywa sztuczne (opakowania, stolarka okienna i drzwiowa, izolacje przewodów elektrycznych),
- papier, tektura,
- materiały tekstylne (np. bawełna, flanela).

Charakterystyka właściwości pożarowych poszczególnych substancji oraz grup pożarów:

Papier

Zazwyczaj występuje w stanie podatnym na zapalenie.

Charakterystyka:

- ciało stałe organiczne,
- podatność na zapalenie zależy od stopnia rozdrobnienia,
- temperatura zapalenia – 270-320 °C.
- spalaniu towarzyszy proces żarzenia,
- proces palenia zbliżony jest do spalania drewna

Drewno i materiały drewnopochodne

Występuje w pomieszczeniach magazynowych, biurowych. Substancja organiczna, której temperatura zapalenia waha się w granicach od 290 do 350°C. podatność na zapalenie jest uzależniona od stopnia rozdrobnienia oraz zastosowanych dodatków (kleje, okleiny, impregnaty, itp.)

Charakterystyka:

- stan fizyczny – ciało stałe,
- temperatura zapalenia – 290-350°C,
- składa się z celulozy, ligniny, hemicelulozy oraz takich składników jak żywice, tłuszcze, garbniki i sole mineralne,
- materiały drewnopochodne (itp. płyty wiórowe) pozbawione są żywic oraz tłuszczów,
- spalaniu towarzyszy proces żarzenia.

Proces spalania drewna przebiega następująco:

- w temp. 110 °C – odparowuje woda i olejki eteryczne,
- w temp. 150 °C – utlenia się żywica oraz tlenek węgla,
- w temp. 230 °C – następuje miejscowe brunatnienie,
- w temp. 270 °C – tworzy się węgiel, który ma tendencje do samozapalenia,
- w temp. 290 °C – 350°C – zwęglą się celuloza i następuje zapalenie się drewna.

Polichlorek winylu

Tworzywo sztuczne występujące pod różną postacią itp. panele ściennie, stolarka okienna, wykładziny podłogowe itp. Temperatura topnienia wynosi 120 °C (mięknie stopniowo od 80 do 200 °C). Temperatura rozkładu wynosi od 160 do 200 °C. Temperatura zapalenia wynosi ponad 580°C. klasyfikowany jest jako materiał trudno zapalny. Szczególnie niebezpieczny ze względu na występowanie toksycznych produktów rozkładu i spalania, głównie chlorowodoru.

Materiały tekstylne

Należą do nich takie tkaniny jak: bawełna, flanela, itp.

Charakterystyka:

- materiały stałe pochodzenia organicznego na bazie włókien naturalnych, z domieszką włókien sztucznych,
- tkaniny naturalne posiadają temperaturę zapalenia w granicach od 290 do 350,
- tkaniny w formie strzępiastej nasączone olejami posiadają zdolność do samozapalenia,
- spalaniu towarzyszy proces żarzenia,
- podczas spalania nie wydzielają się toksyczne produkty spalania.

2.4. Klasa odporności pożarowej budynku i odporności ogniowej zastosowanych elementów budowlanych.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, budynek średniowysoki zaliczany do kategorii zagrożenia ludzi ZL I powinien być wykonany w klasie odporności pożarowej „B”.

Zgodnie z wymogami stawianymi dla tej klasy, klasa odporności ogniowej poszczególnych elementów budynku:

- główna konstrukcja nośna	- R 120
- konstrukcja dachu	- R 30
- strop	- REI 60
- ściana zewnętrzna	- EI 60
- ściana wewnętrzna	- EI 30
- przekrycie dachu	- RE 30
- drzwi z kotłowni gazowej	- EI 30

2.5. Strefy pożarowe

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej dla budynku średniowysokiego, zaliczanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL I wynosi 8 000 m².

Budynek stanowi jedną strefę pożarową, która nie przekracza dopuszczalnej wartości.

2.6. Drogi ewakuacji – warunki techniczne

Z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy drogami ewakuacyjnymi.

Wymagania:

1. Wyjścia z pomieszczeń powinny być zamykane drzwiami. Zabrania się zamykanie drzwi ewakuacyjnych uniemożliwiających ich natychmiastowe użycie.
2. Wyjścia z budynku powinny otwierać się na zewnątrz.
3. Na drogach ewakuacyjnych zabrania się składowania materiałów palnych i przedmiotów zmniejszających ich wymiary.
4. Przejścia ewakuacyjne:
 - a) Dopuszczalna długość wynosi 40 m.
 - b) Mogą prowadzić przez maksymalnie trzy pomieszczenia.
 - c) Szerokość oblicza się proporcjonalnie 0,6 metra na 100 osób, lecz nie może być węższe niż 0,9 m.
5. Wyjścia ewakuacyjne:
 - a) Łączna szerokość drzwi z pomieszczenia oblicza się proporcjonalnie 0,6 metra na 100 osób mogących przebywać w obiekcie, lecz nie mniej 0,9 metra, a dla ewakuacji do trzech osób 0,8 metra.
 - b) Pomieszczenie powinno mieć, co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, oddalone od siebie o co najmniej 5 metrów, jeżeli jest przeznaczone dla ponad 50 osób.
 - c) Szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z budynku, a także szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej, prowadzących na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej, powinna być nie mniejsza niż szerokość biegu klatki schodowej (1,2 metra). Pozostałe drzwi na drodze ewakuacyjnej oblicza się proporcjonalnie do ilości osób, dla których ewakuacji są przeznaczone, 0,6 m na 100 osób, przy czym najmniej 0,9 metra w świetle ościeżnicy.
 - d) Zabrania się do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych.
6. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczać proporcjonalnie 0,6 na 100 osób mogących jednocześnie przebywać na danej kondygnacji, lecz nie mniej niż 1,4 m, (dopuszcza się przyjęcie szerokości 1,2 m, jeżeli jest przeznaczona do ewakuacji mniej niż 20 osób). Wysokość poziomej drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2 m, przy czym jego długość nie może być większa niż 1,5 m.
7. Korytarze w strefach ZL powinny być podzielone na odcinki nie dłuższe niż 50 m przy zastosowaniu przegród z drzwiami dymoszczelnymi lub w inny sposób zabezpieczać rozprzestrzenianie się dymu.

8. Na drogach ewakuacyjnych zabronione jest stosowanie:
 - a) Spoczników ze stopniami,
 - b) Schodów ze stopniami zabiegowymi, jeżeli jest to jedyna droga ewakuacyjna.
9. Piwnice powinny być oddzielone od pozostałej części budynku stropami i ścianami o klasie odporności ogniowej, co najmniej REI 60 i zamknięte drzwiami o klasie EI 30. Jeżeli drzwi do piwnic znajdują się poniżej poziomu terenu powinny być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający umyłkowe zejście w czasie ewakuacji (np. ruchoma barierka).
10. Dopuszczalna długość dojścia ewakuacyjnego w strefie ZL I:

Rodzaj strefy	Przy jednym dojściu	Przy co najmniej 2 dojściach
ZL III	10 m (w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej)	40 m (dla najkrótszego dojścia , dopuszcza się dla 2 dojścia powiększenie o 100%, przy czym dojścia te nie mogą się pokrywać, ani krzyżować)

Z pomieszczeń przeznaczonych do łącznego przebywania ponad 50 osób (sala widowiskowa oraz sala koncertowa) prowadzą po dwa wyjścia ewakuacyjne. Z pozostałych pomieszczeń drogi ewakuacyjne prowadzą korytarzami do drzwi ewakuacyjnych.

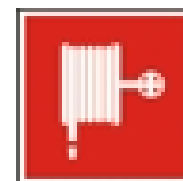
Plan ewakuacji budynku znajduje się w załączniku.

2.7. Hydranty wewnętrzne

Budynek został wyposażony w instalację hydrantową, z hydrantami DN 52 z wężami płasko składanymi. Hydranty rozmieszczone są w sposób:

- Zawory hydrantowe umieszczone są na wysokości 1,35 +/- 0,1 m.
- Przed nimi znajdują się dostateczne przestrzenie do rozwinięcia węża.

Swoim zasięgiem obejmują powierzchnię całego budynku.

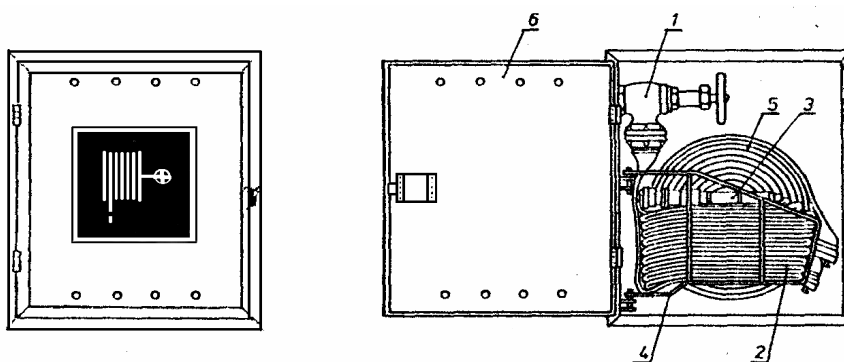
Obiekt według rozporządzenia MSWiA z 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów powinien być wyposażony w hydranty z wężem półsztywnym DN 25. Przy przebudowie lub rozbudowie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej należy wymienić hydranty na zgodne z wymaganiami Polskiej Norm, będącymi odpowiednikami norm europejskich.

Hydranty powinny być oznakowane zgodnie z Polską Normą znakiem technicznej ochrony przeciwpożarowej.

Sposób obsługi:

- otworzyć szafkę hydrantową
- rozwinąć wąż tłoczony z prądownicą
- otworzyć zawór hydrantu
- otwierając prądownicę skierować strumień wody w kierunku źródła pożaru

Rozmieszczenie hydrantów znajduje się na planie ewakuacji w załącznikach.

Szafka hydrantowa:

- 1 – zawór,
- 2 – wąż tłoczny,
- 3 – prądownica,
- 4 – koszyk na wąż zapasowy,
- 5 – wąż tłoczny na zwijadle,
- 6 – drzwi zewnętrzne,

Zasady użycia hydrantu w przypadku pożaru.

	1. Zerwać plombę, otworzyć drzwiczki
	2. Otworzyć zawór przez obrócenie kółka w lewo
	3. Chwycić prądownicę i pobiec do miejsca pożaru, rozwijając wąż
	4. Strumień skierować w kierunku ognia (na żar, nie na płomień)

2.8. Wymagania przeciwpożarowe dla elementów wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego

W obiektach użyteczności publicznej istnieje kilka bardzo ważnych z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej obostrzeń w stosowaniu stałych elementów wystroju wnętrz, mianowicie:

- W pomieszczeniach, w których może jednocześnie przebywać ponad 50 osób zabronione jest stosowanie wykładzin podłogowych łatwo zapalnych, stałe elementy wyposażenia wnętrz i wystroju powinny być wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych.
- Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacyjnym zabronione jest stosowanie materiałów łatwo zapalnych.
- Zabronione jest stosowanie wykończenia wnętrz z materiałów, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące.
- Okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych i nie odpadających pod wpływem ognia.

Należy użyć materiały zgodnie z świadectwami ITB i wymaganiami warunków technicznych spełniają warunki bezpieczeństwa pożarowego.

W przypadku planowania zmiany wystroju wewnątrz należy przestrzegać zasad podanych powyżej. W przypadku wątpliwości zasięgać informacji u rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.

2.9. Drogi pożarowe i usytuowanie budynku ze względu na bezpieczeństwo pożarowe

Dojazd samochodów ciężkich do budynku możliwy jest ulicami Malczewskiego i Struga.

Minimalna odległość „Resursa” od innych budynków:

- innego budynku zaliczanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL – 8 m.
- budynku produkcyjno-magazynowego o gęstości obciążenia ogniowego równej, co najwyżej 1000 MJ/m² – 8 m.
- budynku produkcyjno-magazynowego o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 1000 MJ/m² do co najwyżej 4000 MJ/m² – 15 m.
- budynku produkcyjno-magazynowego o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 4000 MJ/m² – 20 m.

Odległość budynku od najbliższej położonego innego budynku (ZL) nie jest mniejsza niż 8 m.

2.10. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia

Zaopatrzenie w wodę do celów gaśniczych dla budynku wynosi 20 dm³/s, zapotrzebowanie to zapewniają dwa hydranty zewnętrzne – DN 80 (10 l/s).

Hydranty powinny być zlokalizowane wzdłuż ulic, przy skrzyżowaniach, przy zachowaniu odległości:

- odległość między nimi nie powinna przekraczać wartości 150 m.
- od chronionego obiektu do 75 m.
- od krawędzi drogi do 75 m.
- od ściany chronionego obiektu, co najmniej 5 m.

Najbliższy hydrant zewnętrzny DN 80 znajduje się przy zbiegu ulic Malczewskiego i Struga w odległości ok. 10 metrów od budynku.

2.11. Techniczne systemy zabezpieczeń

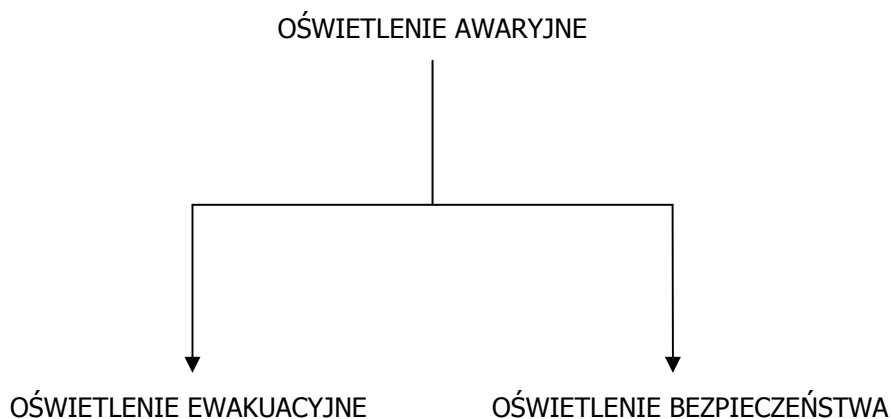
Przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej nie nakładają wymagań na wyposażenie budynku w instalacje sygnalizacji pożaru, dźwiękowy system ostrzegawczy, czy stałe urządzenia gaśnicze.

2.11.1. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Przez pojęcie przeciwpożarowego wyłącznika prądu rozumie się wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru (np. system sygnalizacji pożaru). Przeciwpożarowe wyłączniki prądu należy stosować w budynkach o kubaturze przekraczającej 1000 m³. Powinny być umieszczone w pobliżu głównego wejścia. Odcięcie prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu nie może powodować samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej, z wyjątkiem źródła zasilającego oświetlenie awaryjne.

2.11.2. Oświetlenie awaryjne

Oświetlenie awaryjne jest stosowane podczas zaniku oświetlenia podstawowego i dlatego oprawy oświetlenia awaryjnego są zasilane ze źródła niezależnego.

Oświetlenie ewakuacyjne umożliwia łatwe i pewne opuszczenie budynku. Konieczność stosowania oświetlenia ewakuacyjnego określają wymagania, zawarte w warunkach technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki. Oświetlenie ewakuacyjne powinno być stosowane między innymi na drogach ogólnych służących ewakuacji, oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym.

Oświetlenie awaryjne powinno spełniać następujące wymagania techniczne:

- Natężenie oświetlenia ewakuacyjnego w każdym punkcie powierzchni dróg ewakuacyjnych min. 1 lx.
- Załączenie w czasie nie dłuższym niż 2 s. po zaniku zasilania innych rodzajów oświetlenia.
- Czas działania min. 1 h po zaniku oświetlenia awaryjnego.
- Oprawy podłączone na stałe do obwodów (zabronione jest stosowanie gniazd wtykowych), powinny być wyposażone w automatyczne urządzenie testujące.
- W celu zapewnienia odpowiedniego natężenia oprawy oświetlenia ewakuacyjnego powinny być umieszczane, co najmniej 2 m. nad podłogą (nad każdym wyjściem ewakuacyjnym, w pobliżu schodów tak, aby każdy stopień był oświetlony, przy każdej zmianie kierunków, w pobliżu każdego urządzenia przeciwpożarowego).

Według obecnie obowiązujących przepisów awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy stosować obligatoryjnie w salach widowiskowych, na drogach ewakuacyjnych oświetlanych wyłącznie światłem sztucznym.

3. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru.

Spalanie jest procesem chemicznym, w czasie którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej tlenem), podczas którego wydziela się światło, ciepło i inne produkty spalania. W sytuacji, gdy jest to zjawisko niekontrolowane w miejscu do tego nieprzeznaczonym mamy do czynienia z **POŻAREM**.

Aby powstał pożar, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza i źródła zapalenia (bodźca energetycznego). Rozwój procesu spalania od miejsca zapłonu na dalszą powierzchnię (objętość) materiału palnego, a także na inne materiały znajdujące się w sąsiedztwie źródła zapłonu, ma zasadnicze znaczenia przy wyborze metody zapobiegania pożarom i wybuchom, zwalczania ich oraz ograniczania strat i zniszczeń. Wielkością charakterystyczną rozwoju procesu spalania jest szybkość spalania, która decyduje o charakterze i przebiegu zjawisk towarzyszących pożarowi. W większości „typowych” pożarów szybkość spalania jest mała, w związku z tym bardzo istotną sprawą jest szybkie podjęcie akcji gaśniczej bezpośredniej. Wynika z tego jednoznacznie, że do przerwania istniejącego już procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników tego procesu tj.

1. Usunięcie materiału palnego lub uczynienie go niepalnym w lokalnie występujących warunkach,
2. Eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania np. (chłodzenie materiału palnego),
3. Odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.

Wymienione wyżej czynności stanowią istotę techniki gaszenia pożarów, przy czym podręczny sprzęt gaśniczy spełnia rolę zasadniczą w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożarów w zarodku, tj. w pierwszej fazie jego trwania.

Funkcja podręcznego sprzętu gaśniczego polega bądź to na działaniu jednostkowym, tj. chłodzeniu materiału palnego, bądź na odcięciu od niego dostępu tlenu, albo oba te mechanizmy gaśnicze występują jednocześnie.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się :

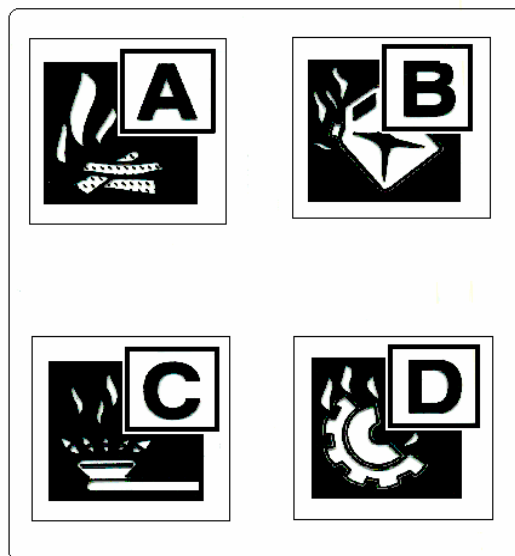
1. gaśnice przenośne i przewoźne.
2. zestawy gaśnicze,
3. koce gaśnicze,
4. hydronetki,

3.1. Zasady doboru i rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego

Obiekt powinien być wyposażony w gaśnice dostosowane do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach, które mogą wystąpić w pomieszczeniach, a mianowicie:

- **A** – pożary materiałów stałych, których normalne spalanie zachodzi tworzenie się żarzących węgli,
- **B** – pożary cieczy i ciał stałych topiących się,
- **C** – pożary gazów,
- **D** – pożary metali,
- **F** – pożary tłuszczów i oleju w urządzeniach kuchennych.

Oznakowanie grup pożarów piktogramami na gaśnicach:

Przy rozmieszczeniu gaśnic należy stosować się do poniższych zasad:

- Co najmniej jedna jednostka środka gaśniczego (2 kg, 3 dm³) powinna przypadać **na każde 100 m²** powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionym stałym urządzeniem gaśniczym zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V, w strefach produkcyjnych i magazynowych o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m² lub, w których występują pomieszczenia zagrożone wybuchem. W przypadkach nie wymienionych powyżej, W przypadkach nie wymienionych powyżej, z wyjątkiem ZL IV na każde 300 m² powinna przypadać jednostka środka gaśniczego.
- Sprzęt powinien znajdować się w miejscach dostępnych i widocznych, np. na korytarzach, przy wejściach do budynku i pomieszczeń, na klatkach schodowych.
- W obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają.
- Miejsce umieszczenia gaśnicy powinno być oznakowane zgodnie z Polską Normą
- Do gaśnic powinien być dostęp o szerokości, co najmniej 1 metra.
- Sprzętu nie należy umieszczać w miejscach narażonych na działanie źródeł ciepła i uszkodzenia mechaniczne.
- Długość dojścia do gaśnicy z każdego miejsca, w którym w budynku może przebywać człowiek nie powinna przekraczać 30 metrów.

Za spełnienie powyższych wymagań odpowiadają właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektu (art. 4 ust. 1 pkt. 2 i 2a ustawy z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej).

3.2. Zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego

W zależności od użycia środka gaśniczego gaśnice dzielą się na:

- Proszkowe,
- Pianowe,
- Śniegowe.

Gaśnice pianowe (AB)

Środkiem gaśniczym zawartym w gaśnicy pianowej jest piana gaśnicza, powstająca przez energiczne zmieszanie wodnych roztworów z gazem. Obecnie produkowane są gaśnice GW6z i GW9z z różnymi środkami gaśniczymi. Gaśnice te stosuje się do gaszenia grup pożarów A i B (m. in. drewna, papier, tkaniny), jednak ich użycie powoduje zabrudzenie, a często zniszczenie książek, dokumentów, tkanin. Zbiornik z gazem napędowym zaopatrzony w zbijak, wężyk zakończony prądowniczką zamykaną. Po dostarczeniu gaśnicy w pobliżu pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą, wciskamy zbijak (gaz napędzający wypełnia zbiornik gaśnicy) kierujemy strumień piany w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni prądowniczki. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

UWAGA !

Nie wolno nimi gasić urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz instalacji i butli z gazem

Gaśnice proszkowe (ABC)

Cechuje je wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu przerywającym proces palenia, będący reakcją chemiczną. Proszki przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Stosuje się je przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Obecnie produkowane w Polsce gaśnice proszkowe mogą gasić pożary urządzeń elektrycznych do 1000V.

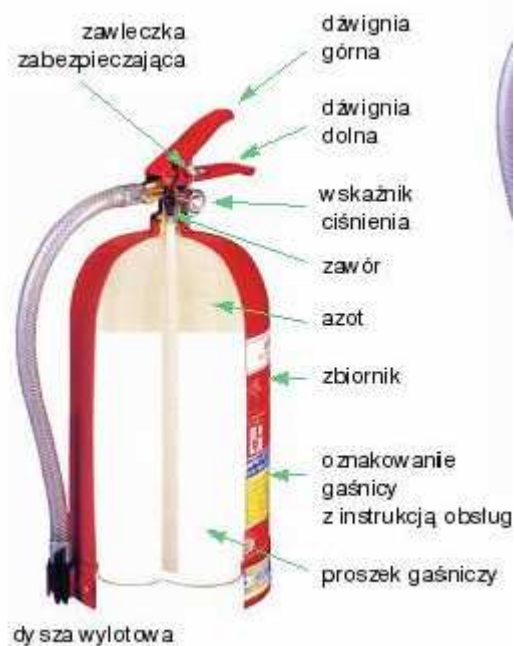
Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem (x), w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego oraz z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy (z). W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawleczki i otwarciu zaworu. W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebiciem przepony (najczęściej) dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego.

Przed uruchomieniem gaśnicy należy zerwać plombę i wyciągnąć zawleczkę zapobiegającą przed przypadkowym uruchomieniem. Gaśnicę należy uruchomić możliwie jak najbliżej pożaru.

UWAGA:

Nie należy odwracać ich do góry dnem w czasie gaszenia !

Przed użyciem należy zapoznać się z instrukcją znajdującą się na gaśnicy !

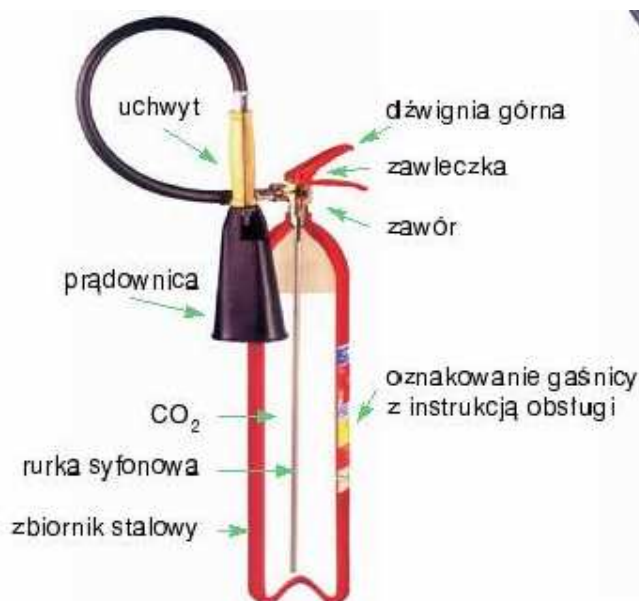

Gaśnice śniegowe (BC)

Środkiem gaśniczym jest skroplony dwutlenek węgla CO_2 . Jest to gaz obojętny, rozpręża się oziębiając do temperatury -78°C . Temperatura krytyczna dwutlenku węgla wynosi $+31^\circ\text{C}$. W przypadku jej przekroczenia może dojść do rozerwania gaśnicy, dlatego należy chronić je przed ciepłem. Z tego powodu wyposażone są w bezpiecznik płytkowy działający na zasadzie zaworów bezpieczeństwa.

Przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem do 1000 V. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym i szybkim oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem. Powinna być wyposażona w uchwyt chroniący dłoń przed odmrożeniem.

Po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą uruchamiamy zawór i kierujemy strumień dwutlenku węgla na ognisko pożaru. Działanie gaśnicze można w każdej chwili przerwać zamykając zawór.

UWAGA:

W czasie działania gaśnicy trzymać ją tylko za uchwyt !

Nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia ludzi!

Koce gaśnicze

Koc gaśniczy jest to płachta z tkaniny całkowicie niepalnej (włókno szklane) o powierzchni około 2 m². Przechowuje się go w specjalnym futerale. Służy do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do palącego się przedmiotu. Szczególnie przydatne są do gaszenia palącego się ubrania na człowieku.

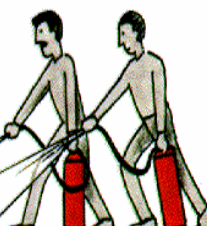

W razie konieczności użycia koca należy wyjąć go z pokrowca bądź skrzynki, rozłożyć i możliwie szczelnie przykryć palący się przedmiot lub osobę, na której płonie odzież.

Zasada obsługi gaśnicy - w razie pożaru należy:

	1. Wziąć gaśnicę
	2. Pobiec z gaśnicą w kierunku ognia
	3. W pobliżu ognia uruchomić gaśnicę przez wyciągnięcie zawleczy i naciśnięcie dźwigni uwalniającej proszek gaśniczy
	4. Strumień proszku skierować w kierunku ognia (na podstawę płomienia) operując strumieniem na całej powierzchni pożaru.

Przykłady postępowania pracowników podczas gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic przenośnych

Działanie nieprawidłowe	Działanie prawidłowe	Komentarz
		<p>Podchódź do ognia zawsze zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy)</p>
		<p>Gaś pożar kierując środkiem gaśniczy w podstawę płomieni</p>
		<p>Pałące się pionowe powierzchnie – jeśli to możliwe – gaś z góry, w przeciwnym wypadku od dołu do góry</p>
		<p>Użycie jednocześnie kilku gaśnic daje większy efekt gaśniczy</p>
		<p>Zawsze dozoruj miejsce pożarzyska.</p>

3.3. Wykaz gaśnic znajdujących się w obiekcie

Budynek wyposażony jest w gaśnice proszkowe z proszkiem ABC oraz BC i gaśnice śniegowe. Ilość środka gaśniczego przypadająca na jednostkę powierzchni jest odpowiednia.

Rozmieszczenie gaśnic w budynku znajduje się na planach poszczególnych pięter w załącznikach.

Lp.	Nazwa	Ilość
1.	Gaśnica proszkowa GP6x	4 szt.
2.	Gaśnica proszkowa GP6z	4 szt.
3.	Gaśnica proszkowa GP12z	3 szt.
4.	Gaśnica śniegowa GS5x	1 szt.

4.4. Przeglądy i czynności konserwacyjne podręcznego sprzętu gaśniczego

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, zgodnie z właściwymi Polskimi Normami, z odnośną dokumentacją techniczną oraz instrukcjami obsługi. Przeglądy te powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz na rok. Zaleca się wykonywanie przeglądów sprzętu gaśniczego dwa razy w roku.

Niezależnie od obowiązujących okresowych przeglądów, poddaniu czynnościom konserwacyjnym wymagają też gaśnice wyposażone w manometr, w przypadku gdy jego strzałka znajduje się poza obszarem zaznaczonym na zielono skali oraz gaśnice, które były w jakikolwiek sposób uruchamiane. Konserwacji należy też poddać gaśnice, w których zerwano plomby umieszczone przez producenta lub konserwatora na dźwigni uruchamiającej, na zaworze butli lub na zaworze bezpieczeństwa, gaśnice, które mają ślady uszkodzenia mechanicznego (przecięty wąż, ogniska korozji) oraz nie posiadają czytelnej kontrolki z terminem ważności badań. Raz na pięć lat należy wymienić proszek gaśniczy oraz przeprowadzić legalizację UDT zbiorników gaśnic: wszystkich śniegowych oraz proszkowych i pianowych o pojemności powyżej 6 dm³.

Wszystkie czynności konserwacyjne powinny być potwierdzone indywidualną cechą aktualizacji – tzw. kontrolkę (najczęściej to nalepka z nazwą firmy, nazwiskiem i podpisem konserwatora oraz datą wykonania i datą ważności przeglądu).

4. Przeglądy, czynności konserwacyjne urządzeń przeciwpożarowych

Urządzenia przeciwpożarowe, to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności:

- stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające – nie występują,
- urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego – nie występują
- urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych – nie występują,
- instalacje oświetlenia ewakuacyjnego – występuje,
- hydranty i zawory hydrantowe – występują,
- pompy w pompowniach przeciwpożarowych – nie występują,
- urządzenia oddymiające – nie występują,
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu – nie występuje.

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. W szczególności należy wykonać:

- badanie oporności izolacji instalacji elektrycznej i badanie instalacji elektrycznej w zakresie ochrony przeciwporażeniowej przeprowadzić co najmniej 1 raz na 5 lat (Ustawa Prawo Budowlane),
- badanie okresowe instalacji odgromowej należy przeprowadzać co najmniej 1 raz na 5 lat,
- czyszczenie przewodów wentylacyjnych w obiekcie należy przeprowadzać co najmniej jeden raz w roku jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania,
- badanie parametrów hydraulicznych hydrantów wewnętrznych pod kątem zgodności z wymaganiami PN-B-02865: 1997 należy przeprowadzać podczas czynności odbiorczych, również po przebudowie lub modernizacji,
- węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych należy raz na 5 lat poddawać próbie ciśnieniowej, zgodnie z zasadami określonymi w polskich normach dotyczących konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Bardziej szczegółowo czynności kontrolne i konserwacyjne powinny polegać na:

4.1 Instalacja elektryczna

Instalację elektryczną, należy poddawać okresowym przeglądom i badaniom, co najmniej raz na 5 lat, w zakresie:

- skuteczności zastosowanych środków ochrony przeciwporażeniowej,
- rezystancji izolacji przewodów roboczych,
- dopuszczalnych wartości napięć i obciążeń,
- wartości uzyskiwanego natężenia oświetlenia ewakuacyjnego oraz czasu jego załączania.

Badania w cyklu rocznym w zakresie rezystancji izolacji przewodów roboczych należy prowadzić dla obwodów pracujących w niekorzystnych i agresywnych warunkach na przykład przy dużym zawilgoceniu pomieszczeń. Wyznaczenia tych obwodów powinien dokonać projektant instalacji lub uprawniony elektryk.

Wszelkie prace w zakresie instalacji mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające wymagane uprawnienia. Prowadzone konserwacje powinny być rejestrowane w postaci protokołów załączanych do książki obiektu budowlanego.

4.2 Instalacja odgromowa

W czasie eksploatacji budynku instalacja podlega okresowym badaniom technicznym. Pełne okresowe badania techniczne instalacji piorunochronnej należy prowadzić, co najmniej raz na 5 lat.

Swoim zakresem powinny one obejmować:

- oględziny części nadziemnej - polegają na sprawdzeniu zwłaszcza materiału przewodów, zabezpieczenia przed korozją, prowadzenia i zamocowania przewodów, wykonania złączy, zwróceniu uwagi na ewentualne uszkodzenia mechaniczne.
- sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej - badanie za pomocą omomierza lub mostka do pomiaru rezystancji przyłączonego z jednej strony do zwodów, z drugiej zaś do przewodu uziemiającego lub uziomu,
- pomiar rezystancji uziemienia - wykonywać należy zawsze tą samą metodą mostkową lub techniczną.

Niepełne badania techniczne instalacji piorunochronnej należy prowadzić, co najmniej raz w roku w porze wiosennej, najlepiej do końca kwietnia oraz w przypadkach, gdy zachodzi możliwość uszkodzenia instalacji piorunochronnej na przykład po remoncie, zmianie elementów pokrycia dachu lub elewacji, bardzo silnych wiatrach, uderzeniu pioruna itp.

Badania te polegają na sprawdzeniu czy instalacja nadaje się do dalszej eksploatacji na podstawie oględzin części nadziemnej. Instalacja spełnia wymagania jej stawiane jeżeli wszystkie elementy badania wykazują efekt dodatni. Jeżeli podczas badań występują wyniki ujemne, instalację należy naprawić

i przeprowadzić ponowne próby. Po zakończeniu badań należy sporządzić protokół z badania urządzenia piorunochronnego, który powinien być załączony do książki obiektu budowlanego. Badania stanu technicznego instalacji powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie napraw lub konserwacji urządzeń piorunochronnych.

4.3. Instalacja hydrantowa

Kontrola przez osoby kompetentne (osoba z niezbędnym przeszkoleniem i doświadczeniem oraz dostępem do wymaganych narzędzi, wyposażenia i informacji, instrukcji i wiedzy o specjalnych procedurach zalecanych przez producenta, zdolna do wykonania konserwacji i napraw)

Konserwator obiektu powinien prowadzić regularną kontrolę wszystkich zaworów hydrantowych i hydrantów w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia oraz ryzyka (zagrożenia) pożarowego w celu upewnienia się, że hydranty i wyposażenie:

- są na swoim, właściwym miejscu,
- są nie zastawione, widoczne, mają czytelne zadanie i instrukcję,
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków.

W razie zauważenia nieprawidłowości osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu zlikwidowania nieprawidłowości.

W celu dostosowania do wymagań producenta hydrantów lub instalacji osoba odpowiedzialna powinna sporządzić plan ukazujący dokładną lokalizację i dane techniczne instalacji.

Raz na rok należy dokonać przeglądu wszystkich hydrantów, podczas którego należy sprawdzić, czy:

1. Urządzenia nie były zastawione, nieuszkodzone i czy nie ma przecieków.
2. Instrukcja obsługi jest czysta i czytelna.
3. Miejsce umieszczenia jest oznakowane.
4. Mocowania do ścian są odpowiednie, nie są obruszone.
5. Wypływ wody jest równomierny i dostateczny.
6. Miernik ciśnienia pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym.
7. Wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń.
8. Zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowe i właściwie zaciśnięte.
9. Bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach.
10. Usytuowanie zaworu i pokrętła względem ścian i obudowy jest w sposób umożliwiający przyłączenie węża tłoczego.
11. Przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo.
12. Przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego.
13. Stan przewodów zasilających w wodę.

14. Skrzynka hydrantowa (obudowa) nie jest uszkodzona i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają i zamykają.
15. Prądownica jest właściwego typu, czy pracuje prawidłowo.
16. Maksymalne ciśnienie robocze w instalacji wodociągowej przeciwpożarowej nie przekracza 1,2 MPa.
17. Przed hydrantem wewnętrznym lub zaworem 52 jest zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

Jeżeli konieczna jest naprawa hydrantu lub zaworu hydrantowego, powinien być oznakowany nalepką z napisem „nieczynny”. O czynności tej powinien zostać powiadomiony właściciel lub użytkownik obiektu.

Po dokonaniu przeglądu i/lub konserwacji na skrzynce hydrantowej powinna być umieszczona naklejka, w taki sposób, aby nie zakrywać oznaczeń producenta. Na powyższej nalepce powinna znajdować się data ważności przeglądu, identyfikację konserwatora, nazwa i adres producenta urządzenia oraz słowo „SPRAWDZONE”.

Po zakończeniu prac konserwatorskich hydranty jak i cała instalacja powinna być oznakowana słowem „SPRAWDZONE”. Zapisy z przeprowadzonych czynności powinny być przechowywane w książkach kontroli przez osoby za to odpowiedzialne. Powinny one zawierać:

- Datę przeglądu.
- Wyniki testów.
- Datę następnego przeglądu.
- Wykaz części zamiennych.
- Wykaz wszystkich sprawdzanych urządzeń.

Raz na rok należy przeprowadzić pomiary parametrów wydajności wodnej i ciśnienia hydrantów wewnętrznych.

Weże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych raz na pięć lat poddawać próbie ciśnieniowej, zgodnie z zasadami określonymi w EN 761-1 i EN 671-2.

4.4. Oświetlanie awaryjne

Należy zapewnić stałe serwisowanie i testowanie oświetlenia ewakuacyjnego.

Test roczny polega na wykonaniu czynności:

- Włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetlenia ewakuacyjnego, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego, na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci.
- Podczas tego testu należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe oraz znaki ewakuacyjne, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz czy prawidłowo funkcjonują.
- Na końcu tego testu zaleca się przywrócenie zasilania podstawowego i sprawdzenie każdej lampki

kontrolnej lub urządzenia, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.

- Sprawdzenie parametrów oświetlenia ewakuacyjnego.
- W dzienniku należy zapisać datę przeprowadzenia testu i jego wyniki.

Sprawdzenie parametrów oświetlenia ewakuacyjnego

- Sprawdzić czas przełączania oświetlenia na pracę awaryjną po zaniku zasilania podstawowego – pomiar stoperem -na drodze ewakuacyjnej i strefie otwartej powinien wynosić do 5s
- Sprawdzić natężenie oświetlenia awaryjnego. Pomiaru dokonać za pomocą luksomierza w nocy (po zapadnięciu zmroku), przy wyłączonym oświetleniu podstawowym oraz braku oświetlenia zewnętrznego, a wyniki porównać z załączonymi do projektu wyliczonymi wartościami natężenia oświetlenia.
- Sprawdzić rozmieszczenie opraw oświetlenia awaryjnego oraz sprawdzić, czy oprawy z własnym zasilaniem nie znajdują się w miejscach narażonych na działanie temperatury poniżej 5⁰C.
- Sprawdzić działanie oświetlenia ewakuacyjnego poprzez:
 - Wyłączenie zasilania w podrozdzielniach oświetlenia podstawowego na czas 1h. powinno zadziałać oświetlenie ewakuacyjne w całym obiekcie lub w określonych obszarach, zasilanych z każdej z tych podrozdzielni.
 - Po przeprowadzeniu ww. badania wyłączyć zasilanie główne lub przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu w obiekcie. Powinno zadziałać oświetlenie awaryjne w całym obiekcie i działać przez 1h.

5. Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest Pracodawca.

Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracownika z zagrożeniami pożarowymi występującymi w obiekcie, jak również:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- zapoznanie z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- zasady posługiwania się sprzętem gaśniczym,
- zapoznania pracowników z obowiązkami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, na odpowiednich stanowiskach.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkoleń:

5.1. Szkolenie instruktażowe wstępne

Szkolenie to powinno być prowadzone przez osobę uprawnioną dla wszystkich pracowników przed dopuszczeniem do pracy, a jego zakres powinien obejmować zagadnienia podane poniżej.

Potwierdzeniem odbycia szkolenia jest oświadczenie podpisane przez pracownika (wzór znajduje się w załączniku nr 2), które przechowuje się w aktach osobowych każdego pracownika.

Jest to w zasadzie szkolenie jednorazowe, ale uzasadnieniem do przeprowadzania przeszkolenia ponownie mogą być przesłanki:

- zmiana stanowiska pracy,
- wprowadzenie istotnych zmian w zarządzaniu ochrony ppoż.,

L.p.	Temat	Uwagi
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony ppoż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje	
2.	Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń	
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania Pożarom	
4.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji	
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia	

5.2. Instruktaż na stanowisku pracy

Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub zmieniający stanowiska pracy. W czasie szkolenia pracownicy zapoznawani są z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa, instrukcjami technologiczno – ruchowymi i instrukcjami przeciwpożarowymi na stanowisku pracy.

6. Zarządzanie ochroną przeciwpożarową

6.1. Ustalenia porządkowe

W obiektach oraz terenach przyległych jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnianie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, mianowicie:

1. palenie papierosów,
2. użytkowanie urządzeń, instalacji i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób mogących spowodować pożar, wybuch lub rozprzestrzenianie się ognia,
3. rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscach umożliwiających zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich budynków oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m.,
4. składowanie w odległości mniej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślin, gałęzi i chrustu,
5. użytkowanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrz z materiałów palnych w odległości mniej niż 0,5 m. od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K.
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz wtykowych gniazd siłowych o napięciu powyżej 400 V,
6. instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
 - a) składowanie materiałów palnych na poddaszach nieużytkowych oraz na drogach komunikacji ogólnej,
 - b) uniemożliwianie dostępu do:
 - c) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych
 - d) źródeł wody do celów ppoż.,
 - e) wyjść ewakuacyjnych,
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, kurków głównych instalacji gazowych,

6.2. Obowiązki właściciela z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych.

Właściciel zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

1. przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
2. wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze i zapewnić jego konserwację zgodnie z wymaganiami gwarantującymi jego sprawne działanie,
3. zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
4. przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
5. zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
6. ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
7. wyposażyć obiekt w przeciwpożarowy wyłącznik prądu
8. umieścić w widocznym miejscu instrukcje postępowania na wypadek pożaru i wykaz telefonów alarmowych
9. oznakować, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - a) drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia, z których w myśl przepisów wymagane są, co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne,
 - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d) miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo
 - e) pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,

Właściciele terenów utrzymują znajdujące się na nich drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

6.3. Obowiązki pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej

6.3.1. Obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego naprawiania bezpieczników, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku z wykonywaną pracą oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- natychmiastowego działania mającego na celu usunięcie przyczyn mogących spowodować pożar lub inne zagrożenie,
- przestrzegania, aby inne osoby przebywające w budynku stosowały się do obowiązujących przepisów ppoż.,
- utrzymywania sprzętu ppoż. w obszarze swojego działania w stałej gotowości,
- znajomości numeru alarmowego Państwowej Straży Pożarnej,
- posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji,
- nie tarasowania dróg ewakuacyjnych oraz dostępu do wszelkich urządzeń związanych z bezpieczeństwem pożarowym w budynku,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawy ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia oraz wykonywania wszystkich poleceń kierującego akcją.
- niniejszą Instrukcją i o przejściu szkolenia instruktazowego wstępnego.

6.3.2 Obowiązki pracowników sprzątających

Sprzątający powinni:

- systematycznie usuwać wszystkie odpadki z przeznaczonych na nie pojemników, w przydzielonych do sprząkania pomieszczeniach (do zasobników na zewnątrz budynku),
- opróżniać kosze przeznaczone na składanie odpadków, papieru i makulatury bezpośrednio po zakończeniu pracy,

- zwracać uwagę na pozostawione w pomieszczeniach bez dozoru, nie wyłączone po zakończeniu pracy odbiorniki energii elektrycznej elektryczne (za wyjątkiem urządzeń przewidzianych do pracy ciągłej lub urządzeń których zasilanie wynika z zastosowanej technologii) i nie zakręcone krany,
- nie stosować do usuwania plam benzyny i rozpuszczalników,
- dokonywać przeglądu pomieszczeń po zakończeniu pracy (wyłączenie odbiorników energii elektrycznej, zamknięcie okien, sprawdzenie, czy nie został zaprószonej ogień),
- składować sprzęt do sprzątnięcia w określonych miejscach i w należyłym stanie,
- po zakończonej pracy zamknąć pomieszczenia i pozostawić klucze w ustalonym miejscu,
- znać instrukcje alarmowe i zasady postępowania w wypadku pożaru,

9.3.3. Obowiązki pracownika prowadzącego sprawy ochrony przeciwpożarowej

Pracownik prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej jest zobowiązany do:

- organizacji ochrony przeciwpożarowej w budynku
- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w budynku,
- zapewnienie wyposażenie budynku, obiektów towarzyszących i terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynkach, obiektach lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- przygotowanie budynków, obiektów i terenów do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienia zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- prawidłową realizację planów dostosowania budynku do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- rozpatrywanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku, zgłaszanych przez administratora, nadzór wszystkich szczebli oraz pozostałych pracowników,
- zabezpieczenie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- okresowe rozpatrywanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w budynku.

9.3.4. Obowiązki Administratora

Administrator zobowiązany jest do:

- organizowania działalności służb przeciwpożarowych,
- wyposażania obiektu w sprzęt gaśniczy i ratowniczy,
- wyposażania obiektu w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe),
- wyposażania obiektu w pożarnicze tablice informacyjne,
- umieszczenie w widocznych miejscach dostatecznej ilości instrukcji ppoż., napisów i znaków ostrzegawczo-porządkowych i znaków ewakuacyjnych,

- uwzględnianie w planach zabezpieczenia budynku wymagań ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności zagadnień ewakuacji,
- zapewnić dostęp do kluczy w celu szybkiego otwarcia pomieszczeń oraz wyjść w razie pożaru lub awarii,
- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji budynków, urządzeń technologicznych i istniejących w budynku instalacji, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- nadzoru nad instalacjami: elektryczną, odgromową, uziemiającą, łączności, ogrzewczą, wentylacyjną, sygnalizacji pożaru, wodociągową ppoż., kanalizacyjną, kontrolno - pomiarowymi,
- utrzymywania instalacji w należytym stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji,
- realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji,
- dopilnować realizacji zakazu składowania na drogach ewakuacyjnych i dojazdach do obiektu jakichkolwiek materiałów, sprzętu i przedmiotów, jak również zapewnić dostęp do głównych zaworów wodnych i gazowych oraz wyłączników energetycznych,
- określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji.

9.3.5. Obowiązki osób sprzątających w obiekcie

Sprzątający powinni:

- systematycznie usuwać wszystkie odpadki z przeznaczonych na nie pojemników, w przydzielonych do sprząkania pomieszczeniach (do zasobników na zewnątrz budynku),
- opróżniać kosze przeznaczone na składanie odpadków, papieru i makulatury bezpośrednio po zakończeniu pracy,
- zwracać uwagę na pozostawione w pomieszczeniach bez dozoru, nie wyłączone po zakończeniu pracy odbiorniki energii elektrycznej elektryczne (za wyjątkiem urządzeń przewidzianych do pracy ciągłej lub urządzeń których zasilanie wynika z zastosowanej technologii) i nie zakręcone krany,
- nie stosować do usuwania plam benzyny i rozpuszczalników,
- dokonywać przeglądu pomieszczeń po zakończeniu pracy (wyłączenie odbiorników energii elektrycznej, zamknięcie okien, sprawdzenie, czy nie został zaprószony ogień),
- składować sprzęt do sprząkania w określonych miejscach i w należytym stanie,
- po zakończonej pracy zamknąć pomieszczenia i pozostawić klucze w ustalonym miejscu,
- znać instrukcje alarmowe i zasady postępowania w wypadku pożaru.

10. Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

Ze statystyk wynika, że zdecydowana większość pożarów powstaje na skutek niewłaściwego zachowania się człowieka lub zaniechania przez niego wymaganych działań.

Przyczyny powstania pożaru są bardzo zróżnicowane, powstanie pożaru może być uwarunkowane czynnikami:

1. Wadą instalacji technicznej obiektu, w tym:
 - Elektrycznej – zły stan techniczny instalacji i odbiorników prądu, nieprawidłowe obchodzenie się z odbiornikami energii elektrycznej niezgodnie z warunkami określonymi przez producenta prowadzące do uszkodzeń, samodzielne naprawianie bezpieczników elektrycznych – w efekcie dochodzi do powstania zwarcí, przeciążeń, nadmiernego nagrzewania się przewodów, uszkodzeń instalacji, itp.
 - Odgromowej
 - Wentylacji mechanicznej
2. Brakiem ostrożności podczas obchodzenia się z otwartym ogniem.
 - Np. prace niebezpieczne pożarowo, palenie papierosów.
3. Czynniki zewnętrzne.
 - Przerzut ognia z sąsiednich obiektów, wyładowania atmosferyczne.
4. Zapróśzeniem ognia.
 - Celowe podpalenie
 - Pozostawienie niedopałków papierosów
 - Nieprawidłowe obchodzenie się z otwartym ogniem
5. Nie przestrzeganiem zasady prawidłowego obchodzenia się instalacji i urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie obiektu.
6. Nieostrożnością.
 - Suszenie i przechowywanie materiałów palnych, takich jak odzież, paliwo w sąsiedztwie źródeł ognia i ciepła

Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów

Usterki produkcyjne:

1. gromadzenie nadmiernej ilości materiałów palnych
2. nieprzestrzeganie parametrów procesu technologicznego
3. prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych bez zabezpieczenia

Usterki budowlane:

1. niesprawne oddzielenia ppoż.
2. niewłaściwe pokrycia dachowe
3. niezabezpieczone kanały kablowe
4. niezabezpieczone kanały wentylacyjne

Przekazywanie ciepła:

1. promieniowanie
2. przewodzenie – przenoszenie pożaru do sąsiednich pomieszczeń
3. konwekcja – przenoszenie ciepła

Błędy w technice gaszenia:

1. wykipienie cieczy palnej
2. wyrzut tłuszczu
3. wybuch pyłu
4. gaszenie niewłaściwymi środkami gaśniczymi

Mostki cieplne:

Materiały palne znajdujące się w zasięgu ogniska pożaru, powodują tak zwane rozprowadzenia ognia

Ognie lotne:

Przenoszenie pożaru na odległe obiekty lub składowiska

Iskry:

Mogą się przyczynić do rozprzestrzeniania pożar

11. Organizacja ewakuacji

Ewakuacja – zespół przedsięwzięć mających na celu sprawne opuszczenie obiektu lub jego części w możliwie najkrótszym czasie przez znajdujące się tam osoby, gdy w wyniku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia może wystąpić zagrożenie dla ich życia i zdrowia.

Strefy ewakuacji:

Faza I – od powstania pożaru do czasu jego zauważenia

Faza II – od zauważenia pożaru do ogłoszenia alarmu

Faza III – od ogłoszenia ewakuacji do rozpoczęcia ewakuacji

Faza IV – czas potrzebny na opuszczenie obiektu

Większość ofiar śmiertelnych w czasie pożaru ponoszą obrażenia na skutek nieprawidłowych warunków ewakuacji i zatrucia toksycznymi produktami spalania, a nie bezpośrednio przez działanie ognia i wysokich temperatur. Przyczyną tego stanu jest fakt, że w wyniku zadymienia, ofiary próbując odnaleźć wyjście tracą orientację i/lub przytomność na drodze ucieczki.

Należy, więc przestrzegać poniższych zasad:

1. Po ogłoszeniu komunikatu wszyscy pracownicy mają bezwzględny obowiązek przerwać wykonywane czynności i przystąpić do pomocy przy ewakuacji uczniów oraz innych osób w nim przebywających, zgodnie z poleceniami kierujących akcją, zobowiązani są do zachowania spokoju i opanowania – przekazują informacje w sposób nie wzbudzający paniki.
2. Każda osoba przebywająca w budynku w przypadku otrzymania wiadomości o niebezpieczeństwie powinna natychmiast ostrzec innych, niezwłocznie zawiadomić straż pożarną, podporządkować się decyzjom wydawanym przez osoby kierujące akcją.
3. Należy przeciwdziałać panice (grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej), mogą tego dokonać ludzie o dużej indywidualności i autorytecie wśród ogarniętych paniką. Przykładami środków przeciwdziałania panice są: zdecydowany nakaz, wykazanie nierealności niebezpieczeństwa, zagrożenia siłą, użycie siły, czy przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa.
4. Natychmiast przerwać pracę, wyłączyć urządzenia elektryczne będące pod napięciem, zabrać swoje najważniejsze rzeczy osobiste, opuścić pomieszczenie kierując się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego, udać się na ustalone miejsce zbiórki (plac na działce z południowej strony).

5. W pierwszej kolejności trzeba ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar (zagrożenie), z tych, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, dymu (zagrożenia) oraz z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie (zagrożenie).
6. Przy znacznym zadymieniu dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w pozycji pochylone (a nawet w pozycji „na czworaka”) starając trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń panować będzie mniejsze zadymienie, przez co jednocześnie lepsza widoczność, niższa temperatura, mniej toksyczne środowisko.
7. Osoby niepełnosprawne należy ewakuować na wózkach, a jeżeli to niemożliwe przenosić na rękach.
8. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi. Ewakuacje mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i urządzeń. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
9. W przypadku odcięcia dróg ucieczki uszkodowanym, należy zebrać ich miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru (w pomieszczeniu z oknem zewnętrznym). Da to możliwość ewakuacji na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego jednostek Straży Pożarnej.

12. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Osoba, która pierwsza zauważy pożar zobowiązana jest niezwłocznie powiadomić innych użytkowników obiektu, a następnie powiadomić Straż Pożarną i kierownictwo obiektu nie wywołując przy tym paniki. Za zaalarmowanie personelu i przeprowadzenie ludzi z budynku odpowiada Dyrektor albo osoba przez niego upoważniona.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Tel. alarmowy: 998 lub 112

Po uzyskaniu połączenia należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali – dokładny adres i nazwa obiektu
- co się pali
- czy istnieje zagrożenie dla ludzi
- swoje imię i nazwisko i numer telefonu, z którego następuje zgłoszenie
- poczekać na potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia – nie odkładać słuchawki bez wyraźnego potwierdzenia zgłoszenia przez oficera dyżurnego

Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę, odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne oddzwonienie (sprawdzenie)

W razie potrzeby (wypadek, awaria) należy zaalarmować jeden z poniższych podmiotów:

Pogotowie Ratunkowe	999
Policja	997
Pogotowie gazowe	992
Pogotowie Energetyczne	991
Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne	994

Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

1. pracownik lub inna osoba, która zauważy pożar, zobowiązany jest natychmiast zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami – głosem (np. pali się!), urządzeniem alarmowym, dzwonkiem, przez telefon – pracowników i osoby przebywające oraz Straż Pożarną i kierownictwo
2. do czasu przybycia jednostek straży pożarnej za gaszenie ognia dostępnymi środkami (gaśnicami, hydrantami) powinny zająć się osoby wyznaczone przez Dyrektora

3. przygotowanie do ewakuacji – po ogłoszeniu alarmy natychmiast należy przerwać zajęcia, przedstawienia i inne prace
4. ewakuacja parteru – użytkownicy opuszczają budynek wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi kierując się do wyjść ewakuacyjnych
5. po wyprowadzeniu osób na apelu należy sprawdzić stan liczebny
6. ewakuacja mienia – po przeprowadzeniu ewakuacji w sprzyjających warunkach należy przeprowadzić ewakuację mienia (cenne dokumenty, cenniejsze urządzenia), mienie należy przenieść w miejsce wyznaczone przez osobę prowadzącą ewakuację – personel administracyjny odpowiedzialny za poszczególne pomieszczenia.
7. po zawiadomieniu służb ratowniczych należy wyznaczyć osobę, która będzie oczekiwała przy wejściu do obiektu na przybycie ratowników i wskaże im miejsce pożaru
8. po przybyciu ratowników osoba kierująca ma obowiązek krótko poinformować dowódcę przybyłej jednostki o aktualnej sytuacji, wydanych zarządzeniach, czy istnieje zagrożenie życia ludzi w obiekcie
 - Źródła pożaru
 - Punktów czerpania wody
 - Miejsc najbardziej niebezpiecznych
 - Dróg dojścia
 - Urządzeń i instalacji
9. przybycie pomocy nie zwalnia pracowników od dalszej pracy w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy ściśle wykonywać w myśl poleceń dowódcy ratowników. Jeżeli dowódca uzna udział pracowników budynku za zbędny w akcji, należy usunąć się w takie miejsce, aby nie przeszkadzać pracownikom w ich pracy
10. w czasie prowadzenia akcji wszyscy są zobowiązani do zachowania całkowitego spokoju oraz niedopuszczenia do powstania paniki

Każda osoba przystępująca do akcji powinna pamiętać, że:

- W pierwszej kolejności należy ratować zagrożone życie ludzkie
- Użyć sprzętu gaśniczego starając się zapobiec rozprzestrzenianiu się ognia, lecz nie narażając swoje osoby na niebezpieczeństwo
- Wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i nie wolno gasić wodą urządzeń będących pod napięciem
- Nie wolno, bez potrzeby otwierać drzwi, okien i innych otworów w pomieszczeniach objętych pożarem, gdyż sprzyja to rozprzestrzenianiu ognia
- Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianą od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy
- Należy usunąć z zasięgu ognia materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty i nośniki informacji
- Chodząc w zadymionych pomieszczeniach należy ograniczyć ilość wdychanych produktów spalania, poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta

Po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej Dyrektor powinien zorganizować działania mające na celu:

- Zabezpieczenie i dozоровanie pogorzelniska
- Zabezpieczenie uratowanego mienia
- Uzupelnienie podręcznego sprzętu gaśniczego

Zalecenia szczegółowe dla pracowników budynku:

W przypadku ogłoszenia alarmu pracownicy pozostają w miejscu pracy i realizują następujące zadania:

- po ogłoszeniu ewakuacji kierują widzów na drogę ewakuacyjną i kierują ewakuacją
- pracownicy udrażniają drogi ewakuacyjne usuwając z nich wszelkie przedmioty,
- kierują użytkowników do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego (ale nie przez obszar zagrożenia), najlepiej w grupach ewakuacyjnych, udzielają im informacji i wszelkiej pomocy,
- dokonują dokładnego sprawdzenia strefy ewakuacyjnej i informują o sytuacji pracowników,
- po opuszczeniu budynku przez wszystkich użytkowników ewakuują się najbliższymi wyjściami ewakuacyjnymi.

Widzowie zobowiązani są:

- wykonywać polecenia pracowników
- kierować się w miejsca wyznaczone
- nie odłączać się od swojej grupy
- po przybyciu PSP nie przeszkadzać strażakom w prowadzeniu akcji ratowniczo-gaśniczej

Instrukcja postępowania na wypadek pożaru i wykaz telefonów alarmowych powinien być umieszczony w widocznym miejscu.

13. Praktyczne sprawdzenie warunków i organizacji ewakuacji (PSE)

Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane wszystkie inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik, a w miarę możliwości również każdy użytkownik, powinien znać drogi ewakuacyjne oraz możliwość wydostania się z pomieszczenia, w których pracuje lub chwilowo przebywa. Drogi ewakuacyjne są to korytarze, klatki schodowe, drzwi, schody na drogach ewakuacyjnych oraz wyjścia awaryjne. W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku, decyzje o podjęciu ewakuacji wydaje Właściciel albo osoba go zastępująca. Decyzja ta musi zawierać informację o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu osób ewakuowanych.

Właściciel lub zarządca budynku (zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będącymi jej stałymi użytkownikami, niezakwalifikowana do ZL IV) powinien, co najmniej raz na dwa lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie warunków organizacji.

Jeżeli cyklicznie zmienia się grupa użytkowników (o liczbie powyżej 50 osób) praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy, co najmniej raz na rok.

O zamiarze przeprowadzenia w/w działań należy poinformować właściwego miejscowo komendanta Państwowej Straży Pożarnej, co najmniej na tydzień przed planowanym terminem ćwiczeń.

W budynku nie ma obligatoryjnego obowiązku przeprowadzenia ćwiczeń z zakresu ewakuacji, ale

Regularne przeprowadzanie próbnej PSE pozwala na wypracowanie optymalnych sposobów postępowania na wypadek pożaru, powoduje, że użytkownicy budynku właściwie reagują na zaistniałe niebezpieczeństwo. Realizując wyuczone i przeciwiczone czynności przyczyniają się do skrócenia czasu trwania poszczególnych faz i w konsekwencji całkowitego czasu potrzebnego na ewakuację, co ma decydujące znaczenie w przypadku zagrożenia, szczególnie, gdy w obiekcie znajdują się ludzie będący w nim sporadycznie. Regularne przeprowadzanie PSE będzie miało duży wpływ na poczucie bezpieczeństwa użytkowników obiektu.

14. Zasady prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym, to prace prowadzone wewnątrz obiektu bądź na terenie przyległych z użyciem otwartego płomienia lub wykonywaniem czynności mogących powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu. (np. spawanie, cięcie – prace ślusarskie, lutowanie, nagrzewanie, smołowanie, itp.)

Procedura poprzedzająca podjęcia prac:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sporządzić protokół zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo wg wzoru – załącznik,
- wystąpić o zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych (wzór zezwolenia znajduje się w załącznikach do opracowania).

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy przestrzegać następujących zasad:

przy spawaniu, cięciu i pracach ślusarskich:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac spawalniczych oraz pomieszczeniach lub rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i instalacji technologicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem lub usunąć w promieniu 10 m,
- w miejscu wykonywania prac spawalniczych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- należy uszczelnić i zabezpieczyć wszelkie otwory w ścianach i stropach oraz instalacje za pomocą materiałów nie palnych,
- sprzęt do wykonywania prac spawalniczych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- obwód prądu spawania nie powinien być uziemiony, z wyjątkiem przypadków, gdy przedmioty są połączone z ziemią,
- przewody spawalnicze łączące przedmiot spawany ze źródłem energii powinny być połączone z tym przedmiotem lub oprzyrządowaniem, jak najbliżej miejsca spawania,
- prace spawalnicze na zbiornikach i rurociągach po środkach chemicznych i innych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, mogą być podjęte po dokładnym ich oczyszczeniu z tych środków,
- niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w określonych przez producenta ustawieniach układów regulacji i ciśnienia zaworów bezpieczeństwa.

UWAGA !

Wszystkie prace spawalnicze należy prowadzić na zewnątrz budynku !

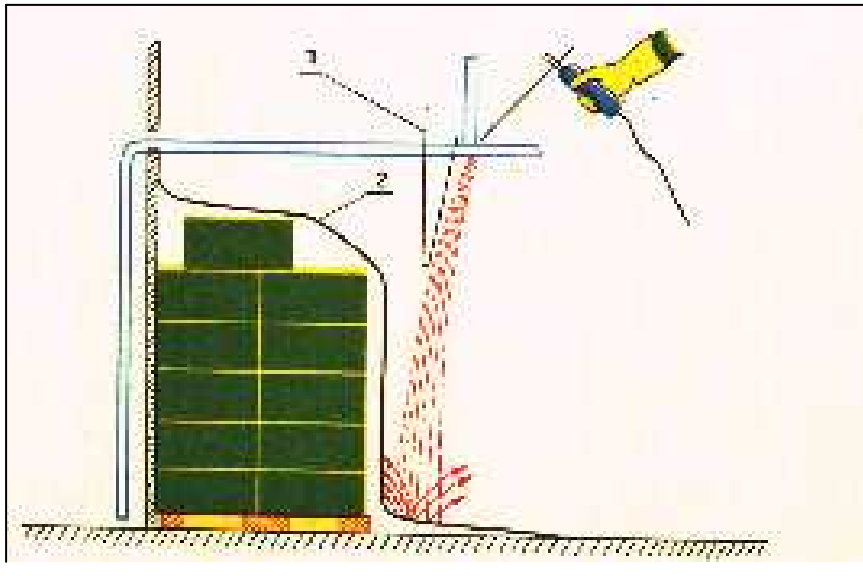
Do wskazań przeciwpożarowych podczas prac związanych z podgrzewaniem smoły i lepiku:

- Rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych podobnych materiałów, powinno odbywać się w odległości nie mniej niż 5 m od obiektów, przyległych stanowisk lub placu składowego z materiałami palnymi.
- Miejsce rozgrzewania musi być stale nadzorowane, nie można pozostawiać paleniska bez nadzoru.
- Każdorazowo po zakończonej pracy wygasić palenisko.
- Podczas rozgrzewania, na bieżąco należy kontrolować zawartość zbiornika ze smołą, celem niedopuszczenia do jej wykipienia.
- Teren wokół ogniska powinien być oczyszczony z ewentualnych suchych pozostałości roślinnych i zmineralizowany.
- Zbiornik, w którym podgrzewane jest dane medium nie może być przepełniony, gdyż grozi to wykipieniem, rozlaniem i zapaleniem zawartości.
- W pobliżu miejsca rozgrzewania należy umieścić podręczny sprzęt gaśniczy, łopatę, pojemnik z piaskiem i wodą.
- Beczka lub inny pojemnik, w którym podgrzewana jest smoła musi być pewnie Posadowiny nad ogniem w sposób zapewniający jego stabilność i uniemożliwienie ewentualnego przewrócenia się.

Do obowiązków wykonawcy prac należy w szczególności:

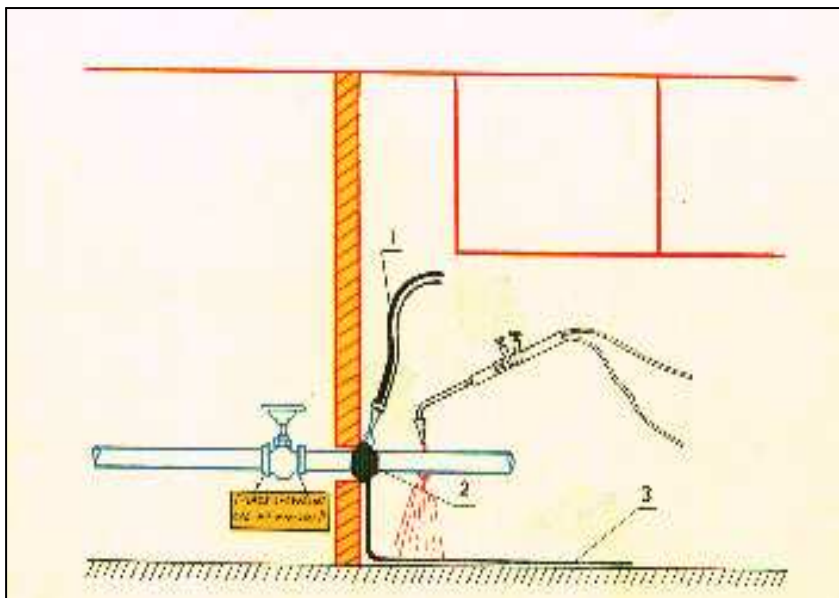
- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i zabezpieczone przed możliwością zainicjowania pożaru,
- ścisłego przestrzegania zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na przeprowadzenie prac,
- sprawdzenie, czy miejsce przystąpienia do prac jest zaopatrzone w odpowiednią ilość sprzętu przeciwpożarowego,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia warunków umożliwiających powstanie pożaru,
- meldowanie przełożonemu o zakończeniu prac,
- dokładne sprawdzenie miejsca wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu.

Całkowitą odpowiedzialność za prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych ponosi wykonawca owych prac !

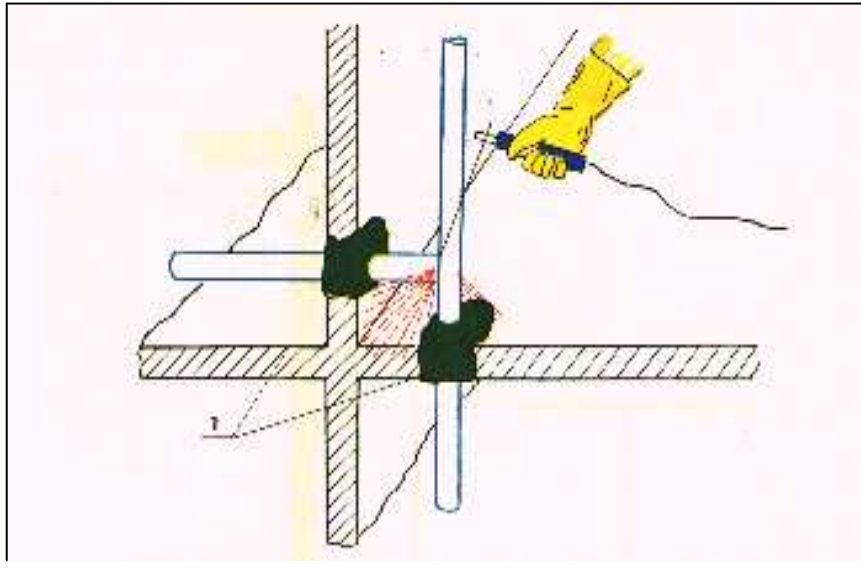
**PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO
NIEBEZPIECZNYCH**

Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków

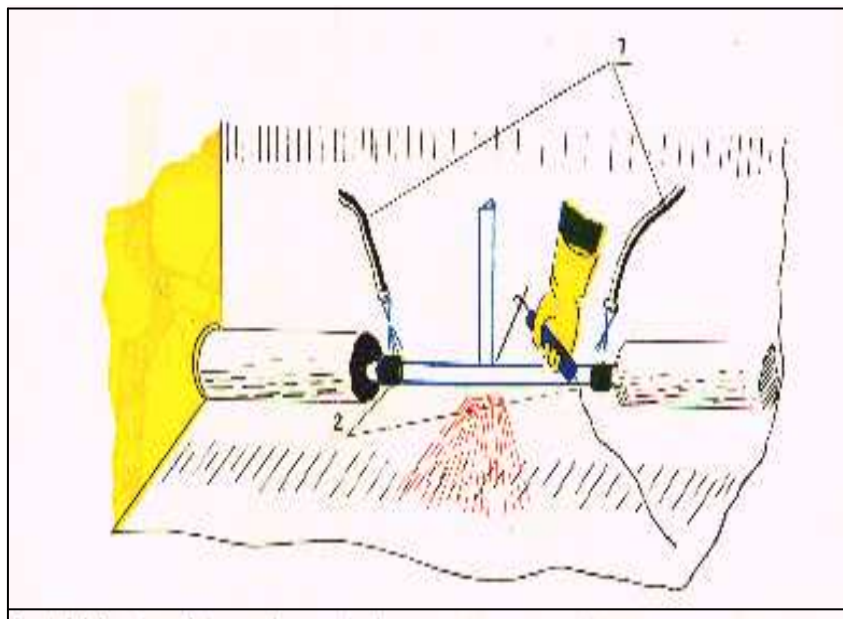
spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc gaśniczy

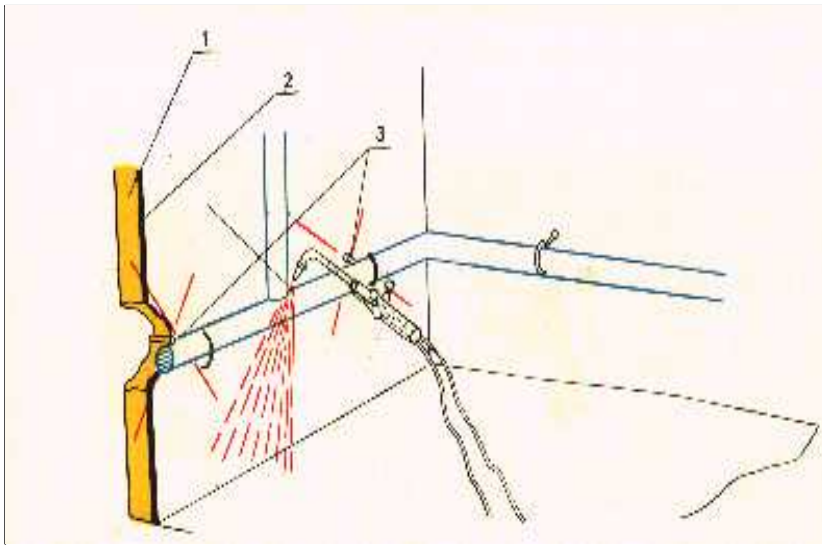
Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje sznura azbestowego, 3-koc gaśniczy.

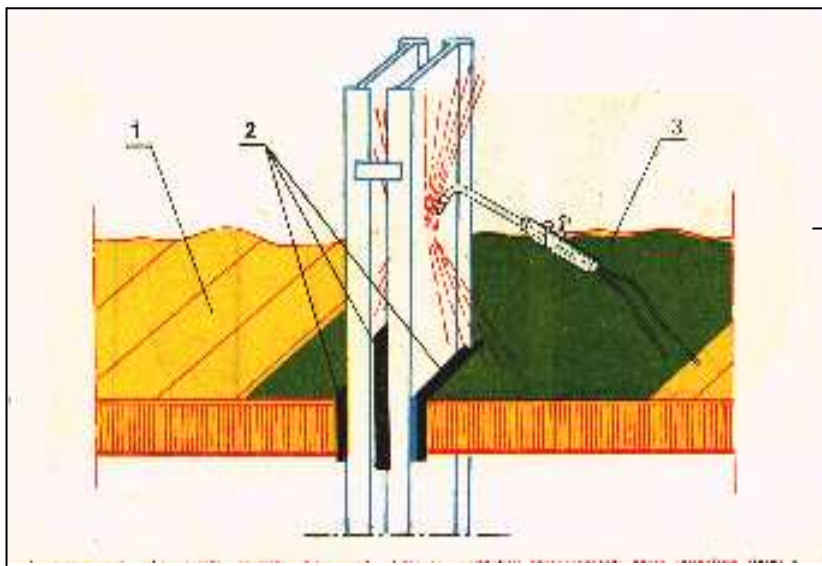
Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

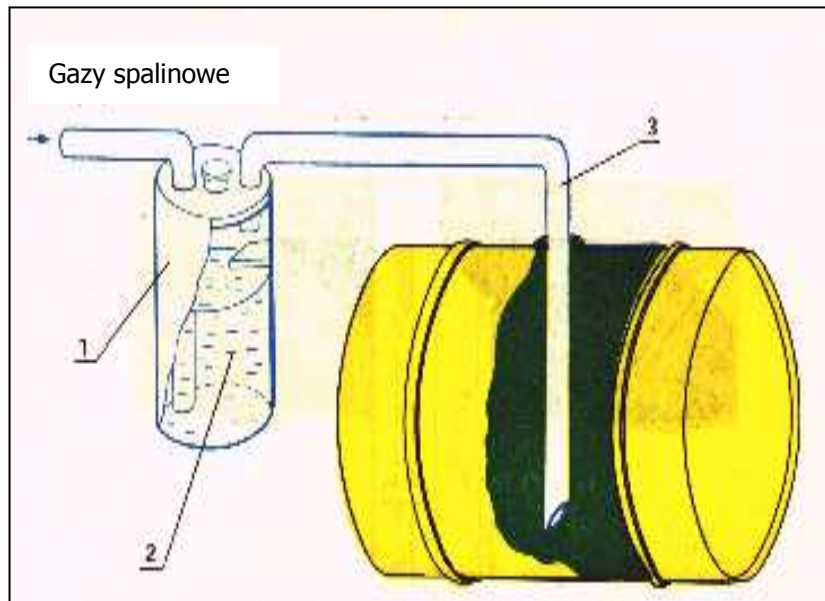
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura azbestowego.

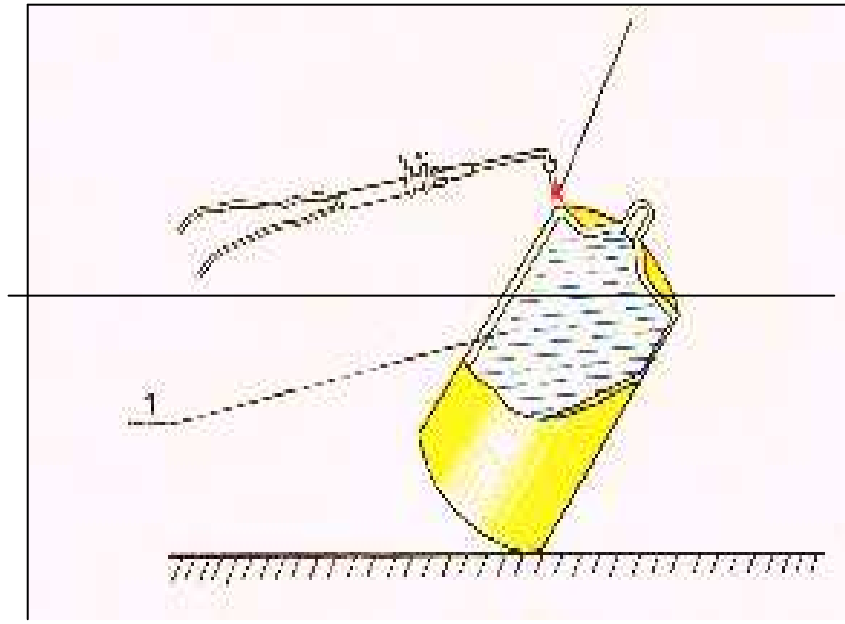
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo niepalne, 3-koc gaśniczy.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wyłapywania iskier: 1-urządzenie do wyłapywania iskier, 2-woda, 3-przewód.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1).

15. Załączniki**Wzór oświadczenia zapoznania się z treścią Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego**

.....

.....

(nazwa i adres obiektu)

.....

(imię i nazwisko)

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem(am) się z treścią Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Ośrodka Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska”, mieszczącego się w Radomiu, przy ul. Malczewskiego, której zobowiązuje się przestrzegać.

Radom, dn.

.....

(podpis pracownika)

Wzór oświadczenia o przeszkoleniu przeciwpożarowym

.....

.....

(nazwa i adres obiektu)

.....

(imię i nazwisko)

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że:

- zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami przeciwpożarowymi,
- zostałem(am) zapoznany(a) z rozmieszczeniem i sposobem użycia podręcznego sprzętu gaśniczego ,
środkami alarmowania, drogami i sposobami ewakuacji,
- zostałem(am) zapoznany(a) z zagrożeniem pożarowym występującym w budynku,
- zostałem(am) zapoznany(a) ze spoczywającymi na mnie obowiązkami w zakresie zapobiegania pożarom
i postępowania na wypadek powstania pożaru.

Radom, dn.

(podpis pracownika)

.....

Wzór protokołu zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie budynku i miejsca, w którym przewiduje się przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

.....
.....

2. Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz własności pożarowe materiałów palnych występujących w obiekcie

.....
.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych występujących w rejonie przeprowadzanych prac

.....
.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia stanowiska, urządzenia itd. na okres wykonywania prac spawalniczych

.....
.....
.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo

.....
.....

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie pożaru

.....
.....
.....

7. Osoby odpowiedzialne za całokształt przygotowania i prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo

.....
.....
.....

8. Osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo

.....
.....
.....

9. Miejsce pracy
-
-
10. Rodzaj pracy.....
-
-
11. Czas pracy, dnia.....o godz.....do godz.....
12. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe w miejscu pracy).....
-
-
13. Sposób zabezpieczenia przed możliwością powstania pożaru.....
-
-
14. Środki zapobiegawcze.....
-
-
-
15. Sposób wykonania prac.....
-
-
16. Odpowiedzialni za przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac spawalniczych.....
9. Zezwalam na rozpoczęcie robót

.....

(Podpis prezesa)

10. Pracę ukończono dnia.....godz.....
-

(podpis wykonawcy)

Znaki ewakuacyjne zgodne normą PN-92/N-01256/02

Lp.	Wzór	Znaczenie	Zastosowanie
1.		Wyjście ewakuacyjne	Do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia
2.		Drzwi ewakuacyjne	Stosowany na drzwiach skrzydłowymi występującymi na drodze ewakuacyjnej (mogą być lewe lub prawe)
3.		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia
4.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo
5.		Kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół w lewo lub w prawo

6.		Kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę w lewo lub w prawo
7.		Pchać, aby otworzyć	Znak umieszczony na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania
8.		Ciągnąć, aby otworzyć	Znak umieszczony na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania
9.		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia, do stosowania z innymi znakami
10.		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr. 2, na przesuwanych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwanych.
11.		Stłuc, aby uzyskać dostęp	Znak ten stosowany może być: -w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, -gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia

Znaki ochrony przeciwpożarowej zgodne z PN-92/N-01256/01

HYDRANT WEWNĘTRZNY

GAŚNICA

NIE TARASOWAĆ

ZESTAW SPRZĘTU POŻARNICZEGO

PRZYCISK SYGNALIZACJI POŻARU

KIERUNEK D O MIEJSCA ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU
POŻARNICZEGO OSTRZEGAJĄCEGO

TELEFON ALARMOWY

KIERUNEK D O MIEJSCA ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU
POŻARNICZEGO

SYRENA ALARMOWA

ZAKAZ WSTĘPU Z OGNIEM

ZAKAZ GASZENIA WODĄ

ZAKAZ PALENIA TYTONIU

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH

	CENTRUM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO	112
	POGOTOWIE RATUNKOWE	999
	STRAŻ POŻARNA	998
	POLICJA	997
	STRAŻ MIEJSKA	986
POGOTOWIE		
	WODOCIĄGOWE	994
	CIEPŁOWNICZE	993
	GAZOWE	992
	ENERGETYCZNE	991
	DŹWIGOWE	
	DROGOWE	